

چشم اندازهای اقتصادی بیمه تروریسم

محمد اکبری

کارشناس اداره امور نمایندگان و کارگزاران بیمه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱- مقدمه

در این مقاله بازار بیمه حملات تروریستی (تروریسم) در ایالات متحده بررسی می شود و در مورد هزینه ها و منابع اقتصادی بیمه تروریسم و قانون فدرال در خصوص بیمه به بحث می پردازد. برخی یافته های این مطالعه عبارتند از :
- تنها تعداد کمی از بیمه گران به طور فعال

بیمه نامه های مستقلی برای بیمه تروریسم ارائه می کنند.
- زمانی که هزینه پوشش خسارت های تروریسم گران باشد، ضوابط پوششی محدود است و حدود پوشش بیمه نامه اغلب ناکافی است.
- مشکلات مرتبط با بیمه تروریسم تهدید بزرگی برای رشد اقتصادی پایدار است.

بزرگ بر سر راه فعالیت های اقتصادی به وجود آمده است. آن چنان که این فعالیت ها باید هزینه سنگین بیمه تروریسم را تقبل کنند و یا آنکه قادر نباشند، منابع مالی خود را به سمت نیازمندی های بیمه تروریسم رهنمون سازند. به علاوه فعالیت های اقتصادی، ریسک بیشتری را در مورد نگرانی های آثار اقتصادی حمله های مصیبت بار تروریستی تقبل می کنند.

۲- تأثیر حادثه ۱۱ سپتامبر بر صنعت بیمه

خسارت های اقتصادی حمله های تروریستی ۱۱ سپتامبر، بی سابقه بود. تخمین خسارت های بیمه شده این حمله ها ۳۰ تا ۷۰ میلیارد دلار بود، اما بسیاری از تحلیل ها رقم نهایی را ۴۰ تا ۵۰ میلیارد دلار تخمین زده اند. این خسارت ها به سادگی حمله ها را به بزرگترین خسارت اقتصادی تاریخ ایالات متحده تبدیل کرده اند.

بزرگترین حادثه در سال ۱۹۹۲ گردباد اندرو (Hurricane Andrew) است که خسارت های بیمه شده ایالات متحده از آن (با تعدیل تورم)، ۱۹/۶ میلیارد دلار است. در واقع حادثه ۱۱ سپتامبر چنان خسارتی را وارد کرد که بزرگتر از مجموع پنج خسارت بزرگ بعد از خودش در تاریخ ایالات متحده است. خسارت های حادثه ۱۱ سپتامبر تحت پوشش بیمه نامه های مختلف قابل پیشگیری است.

دیون و توقف تجارت قسمت عمده خسارت ها را شامل می شود (۵۹ درصد). بیمه خسارت دارایی

فقدان بیمه تروریسم موجب می شود برخی فعالیت های تجاری که برای امور مالی خود نیاز به بیمه تروریسم دارند، مانند پروژه های ساختمانی و ملکی، متوقف شوند.

هزینه بالای بیمه تروریسم (اگر در دسترس باشد)، منابع را از کاربرد مولد منحرف ساخته و اثر منفی بر سرمایه گذاری و مشاغل دارد.

پوشش بیمه ای محدود بیمه تروریسم به مفهوم آن است که بسیاری از فعالان تجاری خود باید ریسک عملشان را پذیرا باشند. در حوادث دیگری مانند حادثه ۱۱ سپتامبر، حق بیمه ها قادر به جبران خسارت ها نخواهند بود.

حمله های تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، به طور چشمگیری بر دورنمای امنیتی اقتصادی ایالات متحده اثر گذاشته است. یک اثر این حمله ها ایجاد بیمه تروریسم بود. خسارت های بیمه شده در ۱۱ سپتامبر تقریباً ۴۰ تا ۵۰ میلیارد دلار بود. تا قبل از حادثه ۱۱ سپتامبر ریسک تروریسم بسیار پایین بوده و به طور خودکار این خطر در بیمه نامه ها مورد پوشش قرار می گرفت.

اما امروز استثنا کردن یا محدود کردن پوشش حمله های تروریستی از بیمه نامه ها، توسط شرکت های بیمه امری عادی است. در جایی هم که بیمه تروریسم وجود دارد، یافتن میزان سطح پوششی مورد نیاز برای این نوع بیمه بسیار سخت و گاهی اوقات نیز غیر قابل دسترس است. در نتیجه یک مانع

تنها یک پنجم کل خسارات است. این توزیع خسارتی برای حمله های ۱۱ سپتامبر نسبت به حوادث بزرگ قبلی کاملاً غیر معمول است، چون در حوادث قبلی بیشترین خسارات وارده خسارت به دارایی ها بوده است. البته عدم اطمینان شدیدی نسبت به تخمین ها به خصوص در مورد رقم هزینه های دیون وجود دارد که به تنهایی به ۲۰ میلیارد دلار می رسد.

دیدگاه صنعت بیمه

اولین واکنش صنعت بیمه پس از حوادث ۱۱ سپتامبر اطمینان دادن این صنعت به کلیه بیمه گذاران و سرمایه گذارانش بود که ذخایر کافی برای پرداخت تمامی خسارت ها را دارد. این تضمین، یک احساس امنیت اقتصادی ایجاد کرد، مبنی بر اینکه تمامی خسارت ها قابل جبران است. در واقع جبران خسارات فعالیت های اقتصادی، علامتی بود که اثر بلند مدت اقتصادی این حمله ها تا حدی کاهش خواهد یافت.

کمی بعد از این حملات، صنعت بیمه قدم بعدی را در رابطه با آینده کاری خود برداشت و خسارت های ناشی از تروریسم را از پوشش بیمه ای خود حذف کرد. تا پیش از ۱۱ سپتامبر بیمه تروریسم یک نوع بیمه جداگانه نبود و حتی در بیمه نامه ها نیز اشاره ای به آن نمی شد.

خطر حمله های عمده تروریستی آن قدر پایین در نظر گرفته می شد که به علت فقدان ماده ای خاص در این رابطه در بیمه نامه ها، خود به خود،

حمله های تروریستی نیز جزء پوشش بیمه ای قرار می گرفت. اما از ۱۱ سپتامبر، همه چیز تغییر کرد و شرکت های بیمه خطر تروریسم را نیز به حساب می آورند.

در پی حادثه های ۱۱ سپتامبر، بیمه گران تصمیم گرفتند بیش از این حمله های تروریستی را جزء پوشش بیمه ای خود قرار ندهند. حرکت در جهت استثناء کردن خسارت های ناشی از تروریسم نگرانی های مالی ایجاد کرد. از نظر مالی حمله های ۱۱ سپتامبر بیمه گران را مجبور به کاهش مازاد مالی شان نمود. در زمان حمله ها، مازاد صنعت بیمه تقریباً ۳۰۰ میلیارد دلار بود، ولی یک تحلیل، رقم مازاد را که برای اهداف تجاری با ریسک بالا در نظر گرفته شده بود در آن زمان ۱۰۰ میلیارد دلار تخمین زده است. بنابراین اگرچه صنعت بیمه به وضوح منابع کافی برای پرداخت خسارت های ۱۱ سپتامبر را دارد، ولی پرداخت این خسارت ها توانایی بیمه گران را برای پایداری در برابر حملات دیگر مست می کند. از نظر مالی، بیمه گران به طور بالقوه در معرض ورشکستگی بودند، مگر آنکه عرضه خدمات خود را محدود می کردند.

به علاوه از نظر ملاحظات ظرفیتی، بیمه گران با مشکل قیمت ریسک مواجه شدند. با صحبت های کلی، بیمه گران از مدل های آماری پیچیده برای تعیین حق بیمه بر پایه دو عامل کلیدی، استفاده نمودند. اما این دو عامل یکی احتمال حمله تروریستی

و دیگری میزان خسارت های ناشی از آن بود. در ارزیابی حوادث ۱۱ سپتامبر، بیمه گران نتیجه گیری کردند که خسارت های تروریسم بسیار نامحدود و تکرار حملات آن غیر قابل پیش بینی است. بدون وجود یک پایه آماری برای تعیین حق بیمه، بیمه گران به سادگی قادر نیستند تا قیمتی را برای پوشش تروریسم تعیین نمایند. آکادمی آمارگیران آمریکا ماهیت مشکل را در آوریل ۲۰۰۲ بیان کرد: "حوادثی چون حملات ۱۱ سپتامبر نادر، غیر قابل پیش بینی و غیر قابل پیشگویی است و در مورد نتایج آن نیز نمی توان تفکر کرد."

حوادثی چون گردبادها و زمین لرزه ها در یک قرن اخیر و بیشتر ضبط شده است و این به بیمه گران اجازه می دهد تا آنها بتوانند زیان های جمعی بالقوه این حوادث را در طول زمان محاسبه نمایند. با مقایسه خسارت های حوادث تروریستی در گذشته، می بینیم که هیچ خطراتی در مورد خسارت های بزرگ ناشی از حوادث تروریستی وجود ندارد. ۹ حادثه بزرگ حمله های تروریستی پیش از حادثه ۱۱ سپتامبر، در مجموع ۴/۱ میلیارد دلار خسارت وارد کرده اند که این مقدار یک نهم خسارات پیش بینی شده برای ۱۱ سپتامبر است.

اولین بخش صنعت بیمه که پوشش خسارت های تروریسم را در بیمه نامه خود محدود کرد، بیمه گران اتکایی بودند. صنعت بیمه دارای دو رده است. رده اول شامل بیمه گران مستقیم که همان

شرکت های بیمه سنتی هستند و بیمه از آنها خریداری می شود. شرکت هایی که در این رده هستند شامل Hartfrod, AIG, Prudential می باشند. بیمه گران مستقیم، مقداری از ریسک، خود را به بیمه گران رده دوم. بیمه گران اتکایی. می فروشند. در واقع بیمه گران اتکایی، خدمات بیمه ای به شرکت های بیمه ارائه می دهند. بیمه گران اتکایی تنها با بیمه گران مستقیم سر و کار دارند که شامل بنگاه هایی چون Munich Re, Lloyds of London, Berkshire Hathaway می شوند. بیمه اتکایی مکانیسمی برای بیمه گران مستقیم است تا ریسکی را که با آن مواجه هستند، به صورت جهانی پخش نمایند. بدون بیمه اتکایی، بیمه گران مستقیم مجبور خواهند بود زیان هایی را که با آن مواجه هستند، کاهش دهند (به وسیله محدود ساختن پوشش بیمه ای خود) و یا آنکه حق بیمه های خود را به طور فزاینده ای افزایش دهند و یا از هر دو راه استفاده کنند.

اثر مالی بر بیمه گران اتکایی بسیار بیشتر از کل صنعت بیمه است. متخصصان صنعت بیمه پیش بینی می کنند که ۶۰ تا ۸۰ درصد پرداخت های بیمه برای حوادث ۱۱ سپتامبر در نهایت از سوی بیمه گران اتکایی پرداخت می شود. بسته به اینکه خسارت های نهایی حوادث ۱۱ سپتامبر چقدر باشد، پیش بینی می شود خسارت های ۱۱ سپتامبر بیش از یک چهارم مازاد صنعت بیمه اتکایی را

صرف خود خواهد کرد. به علت اثر مالی حمله های تروریستی و عدم توانایی در محاسبه احتمال وقوع این حمله های و همچنین تعیین اندازه خسارات ناشی از آن، بیمه گران اتکایی شروع به متوقف کردن پوشش خسارتی تروریسم کردند. بیمه گران اتکایی به سادگی استدلال کردند که "خطر تروریسم سرمایه محدود ما را در معرض خطری قرار می دهد که این خطر غیر قابل تعیین و غیر قابل مقابله است."

اول بار بیمه گران اتکایی پوشش خسارت های ناشی از تروریسم را متوقف ساختند. بیمه گران مستقیم انتخاب محدودی داشتند اما به کار خود در مورد پوشش تروریسم ادامه دادند. از سوی دیگر بر خلاف بیمه گران اتکایی، بیمه گران مستقیم برای محدود ساختن پوشش بیمه ای خود نیاز به قانون ایالتی (دولتی) دارند. بنابراین بعد از حمله های ۱۱ سپتامبر سازمان خدمات بیمه، از طرف شرکت های بیمه، تقاضایی را برای ایجاد بیمه نامه ای جدید برای تروریسم مطرح ساخت. آنچنان که در می ۲۰۰۲، ۴۵ ایالت دیستریکتا و کلمبیا و پرتوریکو، تقاضای صنعت بیمه برای مستثنی ساختن تروریسم را پذیرفتند. ایالت هایی که این امر را تصویب نکردند، کالیفرنیا، فلوریدا، جورجیا، نیویورک و تکزاس هستند که ۳۵ درصد بازار را در دست دارند.

بندهای مستثنی شده در بیمه نامه ها به صورت استثناء شدن جنگ و عملیات های تروریستی نوشته می شوند. تعریف تروریسم مختلف است، اما تعریف

استاندارد آن این است که به عملی، تروریستی می گویند که در نتیجه آن حداقل ۲۵ میلیون دلار خسارت به دارایی ها رخ دهد یا آنکه حداقل ۵۰ نفر کشته و یا به طور شدید مجروح شوند. به علاوه هر حمله ای که در آن از تسلیحات هسته ای، شیمیایی و بیولوژیکی استفاده شود در طبقه بندی حمله های تروریستی قرار می گیرد. عملیات های تروریسم نیز به طور کلی در بیمه نامه ها مستثنی شده اند.

۳- هزینه و فایده بیمه تروریسم

بیمه نامه های تروریسم امروزه بر مبنایی محدود، در دسترس است. بیمه تروریسم امروزه قابل دسترس تر از هفته های پس از حوادث ۱۱ سپتامبر است. البته این بیمه هنوز بسیار گران، مدت بیمه محدود و میزان پوشش آن بسیار ناچیز است.

از آنجایی که بیمه نامه ها در هر نوع فعالیت تجاری مختلف هستند، متأسفانه داده های جمعی در مورد هزینه و دوره های پوشش تروریسم قابل دسترس نیست. به علاوه برای اجرای کامل بندهای مستثنی شده تروریسم از بیمه نامه های قدیمی، در قالب بیمه نامه های جدید، بیش از یک سال زمان لازم است. با این وجود شواهدی در دسترس است که وسعت مشکل را به ما نشان می دهد.

تحلیل اخیر Standard & Poor می گوید که تنها یک بازار محدود است که دارای بیمه تروریسم می باشد. گزارش دیگری بیان می کند که تنها هفت بیمه گر وجود دارند که در مورد تروریسم بیمه نامه

مستقل دارند. تحلیل های مستقل بیان می دارند که بیمه تروریسم تنها برای محدوده ۷۵ میلیون دلار تا ۵۰۰ میلیون دلار قابل دسترس هستند در حالی که ارزش واقعی دارایی ها بیش از این مقدار است و در مواردی، ارزش این دارایی ها به ۱ میلیارد دلار می رسد. Moody در مارس ۲۰۰۲ می گوید:

در این زمان تنها عده ای از بیمه گران، پوشش بیمه ای تروریسم را ارائه می دهند. بیمه نامه هایی که بدین منظور صادر می شوند ابتدا به میزانی که بیمه نامه های قدیمی کلی قبل از ۱۱ سپتامبر وجود داشت، دارایی ها را بیمه نمی کنند.

برای بسیاری از فعالیتهای تجاری پوشش تروریسم آنقدر گران است که متقاضیان آن از این نوع بیمه صرف نظر می کنند. ریسک های تروریسم قیمت بالاتری را برای بیمه آن به ارمغان می آورد تا: بیمه های دیگر. Fitch Ratings می گوید که "هزینه حق بیمه نامه های تروریستی چندین برابر بیمه نامه های دیگر است." در یک بررسی، ۷۲ درصد آژانس ها و کارگزاران وقتی بیمه تروریسم را به مشتریانشان را عرضه کردند، آنها به علت قیمت این نوع بیمه را خریداری نکردند. یک بررسی از بانک های بزرگ که توسط Federal Reserve Board انجام شد، کشف کرد که نزدیک به تنها، یک سوم (۳۰ درصد) کارگزاران بیمه ای تقاضایی ضعیف برای بیمه تروریسم داشتند. بیمه نامه هایی که برای پوشش تروریسم در دسترس است، دوره های پوششی

بسیار محدودی دارند. بسیاری از بیمه نامه های تروریسم که سطح حفاظتی بالایی دارند، فرانشیزی به میزان ۲۵ میلیون دلار دارند. بیمه نامه های توقف فعالیت های تجاری اغلب پیش از شروع کار خود، یک دوره انتظار ۳۰ روزه را وضع می کنند. برای پوشش تروریسم نیز این دوره ۳۰ روزه وجود دارد، که دوره اضطراب سیاست گذاران است، زیرا ممکن است بیمه گران در طول این دوره با افزایش تنش ها بیمه نامه خود را فسخ کنند.

اگرچه برخی از طبقات فعالیت های تجاری بدون وجود مشکل عمده ای قادر خواهند بود بیمه تروریسم را خریداری کنند، اما برای بسیاری دیگر از فعالیتهای انتخاب هایی که پیش رو دارند بسیار محدود است. گاهی اوقات پوشش تروریسم در قالب بیمه نامه های استاندارد وجود دارد، اما موضوع آن پایین تر از موضوعات دیگر است. برای فعالیت های تجاری دیگر بیمه تروریسم کاملاً از بیمه نامه های دیگر مستثنی شده است. در چنین مواردی این فعالیتهای تجاری می بایست خود تمامی ریسک های ناشی از تروریسم را بپذیرند و یا آنکه بیمه ای جداگانه برای تروریسم خریداری نمایند.

برخی دارایی ها برای بیمه تروریسم مسئله ای غامض تر است، مانند دارایی هایی که در مرکز شهرهای بزرگ یا مرکز تجاری معروف و سطح بالا و یادبودهاست. به علاوه فعالیت های تجاری بخش های ملکی، ساختمان، حمل و نقل، انرژی و تسهیلات

عمومی اغلب ریسک بالایی دارند. هر فعالیت تجاری که نزدیک اهداف پرخطر (مانند کاخ سفید و سازمان های بحرانی) باشند نیز نسبت به فعالیت های دیگر دارای ریسک بالاتری در زمینه خسارت های ناشی از حمله های تروریستی هستند.

لیستی که در پی خواهد آمد مثال هایی عینی برای فعالیت های تجاری و سازمان هایی است که به سختی بیمه تروریسم را به دست آورده اند. این مثال ها، ماهیت مشکل را مشخص می سازند.

- فدراسیون بشردوستان (FOJP) در نیویورک دارای چندین بیمارستان غیر انتفاعی و آژانس خدمات اجتماعی است، بیمه نامه سابق FOJP، ۸ میلیارد دلار را پوشش می داد که خطر تروریسم نیز جزء آن بود. در فوریه ۲۰۰۲، FOJP بیمه نامه جدید را پذیرفت که در آن خسارت های تروریسم مستثنی شده بود و به همین شکل سازمان به دنبال پوشش تروریسم به صورت جداگانه است. به FOJP بیمه تروریستی پیشنهاد شد، بدین نحو که ۵۰ میلیون دلار از ۸/۵ میلیارد دلار موجودی را به ازاء ۴/۲۴ میلیون دلار حق بیمه، تحت پوشش قرار دهند.

- بیمه گر ناحیه Cleveland Municipal School District اعلام کرد که در بیمه نامه جدیدش تمامی خسارت های ناشی از تروریسم را حذف می کند.

- بسیاری از تیم های ورزشی حرفه ای برای به دست آوردن بیمه تروریسم تلاش فراوان می کنند:

- از Seattle Mariners گزارش شد که یک میلیون دلار برای بیمه تروریسم استادیوم ۵۱۷ میلیون دلاری پیش پرداخت کرده است.

- سال گذشته بیمه نامه استادیوم Milwaukee Brewers هزینه ای معادل ۲۲۵۰۰۰ دلار داشت که شامل پوشش تروریسم هم می شد. امسال بیمه نامه جدیدش که شامل پوشش تروریسم هم بود حق بیمه ای معادل ۲/۲۵ میلیون دلار داشت. مالیات دهندگان ناحیه Milwaukee مجبور خواهند بود که ۷۰ درصد این هزینه را پرداخت کنند.

- در تیم Son Francisco Giants تنها حق بیمه ۲۰۰ درصد افزایش داشته است و با این حال تیم، یک بیمه "بسیار بسیار کوچک" دارد.

- تعدادی از تیم های لیگ ملی فوتبال، (National Football League) در حال حاضر دارای بیمه تروریسم نیستند. تیم هایی که بیمه تروریسم ندارند شامل New York Giants, Dallas Cowboys, Chicago Bears, Washington Redskins و Baltimore Ravens هستند.

- انجمن توسعه اقتصادی بین المللی (IEDC) که کنار کاخ سفید است، بیمه نامه اش به علت سازمان های نزدیک کاخ سفید تغییر کرده است. دیگر فعالیت های تجاری و سازمان های نزدیک کاخ سفید نیز انتظار دارند که قیمت بیمه شان افزایش یابد و یا آنکه بیمه ای مستثنی شده برای پوشش تروریسم داشته باشند.

را با شرکت های بیمه تجربه و یا خود اقدام به ایجاد بیمه ای برای خودشان کردند.

گزینه دیگر بیمه "لایه ای" است که در آن فعالیت های تجاری چندین بیمه نامه را از چندین شرکت بیمه خریداری می کنند. برای مثال، یک بنگاه می تواند از پنج شرکت بیمه مختلف با توافق قبلی ۱۰۰ میلیون پوشش خریداری کند. اگرچه مقدار حق بیمه این نوع بیمه، تعدیل می شود اما هنوز مقدار آن کافی نیست. برای مثال Aon، کارگزار بیمه تخمین زده است که برای بیمه دارایی ها می تواند بالای ۵۰۰ میلیون دلار تا ۱ میلیارد دلار را بیمه نماید، در حالی که این مقدار بسیار کمتر از ارزش بازاری بسیاری از دارایی ها است.

۴. اهمیت اقتصادی بیمه تروریسم

تنوع بخشی ریسک به وسیله بیمه یک جزء واجب برای رشد اقتصادی است. هر فعالیت اقتصادی از خرید یک محصول یا یک خدمت تا قرض دادن سرمایه برای شروع فعالیت اقتصادی، مستلزم ریسک است. رشد بخش خصوصی مبتنی بر فعالیت های تجاری و محاسبه ریسک ها و کنترل آنهاست. بیمه مکانیزمی است که به وسیله آن می توان بقدری از ریسک را کاهش داد و با آن فعالیت هایی را انجام داد که بدون آن میسر نبود. بدون بیمه، فعالیت اقتصادی به طور جدی مقید و محدود می شود.

شواهد فزاینده ای وجود دارد مبنی بر اینکه سختی و هزینه به دست آوردن بیمه تروریسم تهدیدی

• بیمه گر موزه هنری St. Louis به موزه اطلاع داد که دیگر نمی تواند خسارت های ناشی از تروریسم را پوشش دهد. نتیجه آنکه هزینه ها برای موزه افزایش خواهد یافت و یا آنکه موزه می تواند از نمایشگاه مختلف مثل نمایشگاه وینسنت ون گوگ که قبل از حوادث ۱۱ سپتامبر برپا بود، جلوگیری کند.

• یک بنگاه ملکی که دارای دارایی های مشهور در چندین شهر ایالات متحده است، قادر نبوده است که بیمه تروریسمی برای پوشش ارزش دارایی هایش بیابد. قبل از حوادث ۱۱ سپتامبر بنگاه دارای پوشش ۱ میلیارد دلاری بود (که شامل پوشش تروریسم هم می شد). بعد از حوادث ۱۱ سپتامبر، بنگاه بیان کرد که تنها پیشنهاد بیمه تروریسم را از یک بیمه گر دریافت کرده و او هم حاضر شده است، ۲۵ میلیون دلار را تحت پوشش قرار دهد.

• گزارشی از فرودگاه های Midwestern بیان می کند که حق بیمه هوایی در پی حوادث ۱۱ سپتامبر ۲۸۰ درصد افزایش یافته و در ضمن خسارت های تروریسم مستثنی شده است. یک بیمه نامه جنگ و حوادث تروریستی که توسط گروهی از بیمه گران پیشنهاد شده است، ۵۰ میلیون دلار را به ازای حق بیمه ۱ میلیون دلاری پوشش می دهد.

فعالان تجاری به چند طریق از خود واکنش نشان داده اند. برخی به همان بیمه نامه ها بدون وجود پوشش تروریسم ادامه داده اند.

برخی فعالان دیگر مکانیسم های بیمه ای دیگر

در برابر رشد اقتصادی پایدار است. این تهدید خود را از سه جنبه عمده نشان می دهد. اول اینکه فقدان بیمه تروریسم موجب مانع تراشی فعالیت برخی پروژه های اقتصادی می شود. دوم آنکه هزینه بالای بیمه تروریسم برای بنگاه ها و پروژه ها می تواند منجر به تخصیص سوء منابع کمیاب شود که این به زیان رشد اقتصادی است. سرانجام آنکه محدودیت پوشش بیمه تروریسم خسارات بسیاری به صاحبان دارایی ها می زند و عملاً بیمه تروریسم را ناکارآمد می کند. چرا که بیمه تروریسم در زمان جاری، نسبت بسیار ناچیزی از ارزش کل دارایی بیمه شده است.

تهدید اقتصادی ۱ : فقدان بیمه تروریسم به عنوان اصطکاک‌کی در مقابل فعالیت تجاری

ناتوانی برخی فعالیت های تجاری در به دست آوردن بیمه تروریسم مناسب می تواند منجر به توقف فعالیت اقتصادی شود. به خصوص از زمان حوادث ۱۱ سپتامبر، بسیاری از موارد مالی، قرض گیرنده را ملزم می کند تا بیمه تروریسم داشته باشد. اگر قرض گیرنده قادر به پوشش ایمنی کافی نباشد، آنگاه بانک ها و قرض دهندگان ممکن است تمایلی به قرض دادن وجوهشان نداشته باشند. حتی برای برخی از وام های موجود نیز بحثی وجود دارد مبنی بر اینکه آیا، فقدان پوشش تروریسم، قصور قرض گیرندگان در قراردادهای وام نیست؟

اثر کمبود بیمه تروریسم به خصوص در قرض دادن پول برای دارایی هایی نمود می یابد که دارای

ریسک بالایی در مورد حملات تروریستی هستند، دارایی هایی چون ساختمان های مشهور. دو قرض دهنده ملی، وام هایشان را برای دارایی های مشهور متوقف کرده اند.

GMAC (که در سال ۲۰۰۱، ۲۰ میلیارد دلار وام ایجاد کرد) در فوریه اعلام نمود که به پروژه هایی که مربوط به دارایی های مشهور باشند و بیمه تروریسم نداشته باشند وام نمی دهد. Mutual of Omaha نیز وام هایش را به دارایی های مشهور و دارایی هایی که نزدیک این قبیل ساختمان های مشهور هستند، متوقف نمود.

فقدان پشتوانه دولتی برای صنعت بیمه، آثار محسوسی بر ساختار مالی، تجاری دارد. با ادامه این وضعیت، خدمات سرمایه گذار مودی (Moody's Investor Service) آماده است تا حجم نقل و انتقالات وام هایش را کاهش دهد. ژورنال وال استریت گزارش داد که بازار برای وام های دارایی های مشهور مانند راکفلر سنتر، نرخ بهره بالاتری را تقاضا می کند.

مواردی که در پی خواهد آمد، مثال هایی ویژه برای فعالیت های تجاری است که در فقدان بیمه تروریسم موجب معلق یا متوقف شدن فعالیت شده است.

در نیویورک طرحی که برای ساخت ۳۰ مغازه بود تقریباً ۵۰۰ کارگر را به کار گماشته بود. بانکی که پشتوانه مالی پروژه را داشت خواستار بیمه تروریسم

برای پروژه شد، بدین شکل فعالیت پروژه معلق ماند زیرا پشتیبان پروژه قادر به یافتن بیمه تروریسم نبود. خرید یک دارایی که اجاره سالانه آن ۷۵ میلیون دلار درآمد داشت، لغو شد. قرض دهندگان خواستار یک پوشش بیمه ای ۳۰۰ میلیون دلاری بودند و بودجه خریداری برای تمامی نیازهای بیمه ای اش ۷۵۰۰۰۰ دلار بود، در حالی که پس از ۱۱ سپتامبر تنها خود بیمه تروریسم هزینه ای برابر ۶ میلیون دلار داشت.

پیش از ۱۱ سپتامبر خریدار یک ملک در نیویورک می بایست از ۲۰۰ میلیون دلار محافظت می کرد. بعد از حملات ۱۱ سپتامبر قرض دهندگان، وام خود را به بیمه تروریستی مشروط کردند که تمامی ارزش این دارایی را بیمه کند. معامله لغو شد زیرا خریدار نتوانست بیمه تروریسم لازم را بیابد.

شرکت Hyatt برای مکانی در پایین شهر شیکاگو به منظور ساخت نقدی جدید، ۴۰۰ میلیون دلار پرداخت. البته پشتیبان مالی وام خود را مشروط به بیمه تروریسم نمود. بدین شکل چون پوشش بیمه ای مورد نیاز به دست نیامده است، ساختمان پروژه - که تقریباً ۲۵۰۰ شغل ایجاد می کند - معلق مانده است. یک پروژه ۲۰ میلیارد دلاری در لاس وگاس متوقف شده است. زیرا مسئول این پروژه نتوانسته است، پوشش بیمه ای تروریستی را که قرض دهندگانش از او طلب می کنند، پیدا کند. انتظار می رفت که این پروژه ۱۶۰۰۰ شغل ایجاد کند.

بانک Fleet دو وام بزرگش را به علت فقدان بیمه تروریسم معلق ساخته است. این دو وام یکی ۳۰۰ میلیون دلار برای خرید یک ملک و دیگری ۱۰۰ میلیون دلار برای یک پروژه ساختمانی است که هر دو در نیویورک هستند.

تهدید اقتصادی ۲ : هزینه بیمه به عنوان اصطکاکی در مقابل فعالیت تجاری

دومین تهدید برای اقتصاد به شکل هزینه بالای فعالیت تجاری برای بنگاه هاست که قادر به پیدا کردن بیمه تروریسم هستند.

حتی قبل از حوادث ۱۱ سپتامبر نیز بازار بیمه تجاری شروع به افزایش قیمت هایش بعد از یک دهه قیمت گذاری ملایم، کرده بود. شاخص بیمه تجاری که توسط انجمن کارگزاران و عاملین بیمه تهیه می شود، نشان می دهد که حشق بیمه ها برای بسیاری از بیمه نامه های تجاری در سه ماهه اول سال ۲۰۰۲، بین ۱۰ تا ۳۰ درصد و برای بیمه دارایی ها قیمت ها بیش از ۳۰ درصد افزایش داشته است.

حوادث ۱۱ سپتامبر تنها تغییراتی را که از قبل در بازار آغاز شده بود تشدید کرد. اکنون بنگاه ها هم با افزایش قیمت ها و هم با هزینه های اضافی بیمه تروریسم مواجه شده اند. ترکیب این افزایش قیمت همراه با هزینه جدید بیمه تروریسم، برای فعالیت های تجاری درد سرهایی را به وجود آورده است.

مثال هایی که در بخش های قبلی و بعدی

خواهد آمد محتوای هزینه های بالای بیمه را نشان می دهند. افزایش قیمت ها محدود به پوشش تروریسم نمی شود. دارایی ها، دیون، چتر حمایتی و بیمه نامه های کارگری همگی یک افزایش قیمت را تجربه می کنند. برای مثال، قبل از حوادث ۱۱ سپتامبر هزینه بیمه یک ساختمان دفتری در جرسی سیتی، نیوجرسی به ارزش ۸۰ میلیون دلار که شامل پوشش خسارات تروریسم نیز می شد ۶۰۰۰۰ دلار بود. در حالی که اکنون حق بیمه آن بدون وجود پوشش تروریسم ۴۰۰۰۰۰ دلار و برای بیمه تروریسم نیز ۴۰۰۰۰۰ دلار دیگر حق بیمه نیاز است.

یک بررسی در مورد بنگاه های باربری نشان می دهد که بنگاه ها هزینه های فوق العاده زیادی را برای بیمه تجربه می کنند. این شرکت ها گزارش دادند که ۱۱ سپتامبر حق بیمه بیمه نامه های کلی دیون را به طور متوسط ۳۷ درصد افزایش داده است که این رقم در پیش از ۱۱ سپتامبر ۳۰ درصد بوده است. در مورد بیمه نامه های چتر حمایتی، رشد قیمتی از ۷۴ درصد پیش از ۱۱ سپتامبر به ۱۲۰ درصد بعد از ۱۱ سپتامبر رسیده است. به عبارت دیگر ۱۱ سپتامبر، افزایش قیمت ها را افزون تر ساخته است.

تهدید اقتصادی ۳ : محدودیت پوشش بیمه باعث می شود قیمت ناچیزی از ارزش دارایی بیمه شود.

سومین و شاید زیان بارترین تهدید اقتصادی

حملات تروریستی این مورد باشد، چرا که بیمه تروریسم، بسیار محدود است و با حمله تروریستی خسارت های چشمگیری به دارایی ها زده می شود. آن جا که بیمه گران با امتناع از ارائه بیمه تروریسم با عرضه بیمه محدود مقیاس ناچیزی از ارزش دارایی را تحت بیمه تروریسم قرار می دهند، فعالان تجاری مجبور هستند مقدار بیشتری از ریسک را خود پذیرا باشند. مثال هایی که در پی می آید مشکلات بسیار از فعالیت های تجاری و سازمان ها را در این مورد نشان می دهد.

دانشگاه Baylor در Waco تگزاس دارای بیمه نامه ای بود که ۱ میلیارد دلار (به همراه بیمه تروریسم) را با هزینه ۵۰۰۰۰۰۰ دلاری تحت پوشش قرار می داد. امروز Baylor دارای یک بیمه نامه ۶۰۰ میلیون دلاری بدون پوشش تروریسم است و تنها ۶۰ میلیسورن دلار از دارایی اش با هزینه ۱ میلیون دلاری تحت پوشش بیمه است.

سرمایه گذاری بزرگ ملکی EOP دارای ۶۷۰ ساختمان دفتری با ۱۲۸ میلیون فوت مربع فضا است. اگرچه EOP یک پوشش بیمه ای ۲۰۰ میلیون دلاری را همراه با بیمه تروریسم به دست آورده است، اما ارزش پورتنفوی وی بیش از ۲۰۰ میلیون دلار است.

قبل از ۱۱ سپتامبر مالک بیش از ۱۰۰ ملک تجاری و در حال ساخت در East Coast برای یک بیمه ۳۰۰ میلیون دلاری (به همراه بیمه تروریسم)، ۱ میلیون دلار پرداخت. بعد از حملات همان بیمه بدون

بیمه نامه جدید قیمتی معادل ۳/۵ میلیون دلار دارد و تنها ۲۵ میلیون دلار دارایی، بدون پوشش تروریسم، یک بیمه نامه دارد جداگانه برای تروریسم که در حال بررسی است، هزینه ای معادل ۲ میلیون دلار و برای پوشش ۱۰۰ میلیون دلار است.

پل Golden Gate با ۲/۱ میلیارد دلار ارزش جایگزینی، در حال حاضر دارای پوشش تروریسم نیست.

علی رغم سنگینی هزینه های اقتصادی مستقیم حملات ۱۱ سپتامبر، آنها به وسیله پرداخت های بیمه پوشش داده شد. اثر اقتصادی حوادث ۱۱ سپتامبر با جلوگیری از آمدن بیمه گران و بیان اینکه آنها منابع کافی برای پرداخت خسارت را دارند، تا اندازه ای تخفیف یافت. اما اکنون بیمه گران پوشش های بیمه ای محدودی را پیشنهاد می کنند که این امر نشان دهد که بیمه گران در حملات بعدی سهم کمتری از خسارات را می خواهند بپردازند و به جای آن مصرف کنندگان و فعالان اقتصادی باید هزینه حملات بعدی را بپردازند. دفتر حسابداری کل ایالات متحده بیان می کند:

”اگر حادثه تروریستی دیگری به این حجم (منظور حادثه ۱۱ سپتامبر است) رخ دهد، بسته به این که چه زمانی این اتفاق رخ دهد می تواند اثرات مختلفی داشته باشد، زیرا امروزه بیمه گران اتکالی سهم بسیار کوچکی از خسارات را می پذیرند. اگر اوضاع به این نحو باشد و بیمه گران مستقیم موفق

پوشش تروریسم، ۵ میلیون دلار شد. یک بیمه نامه جداگانه هم برای پوشش تروریسم به مبلغ ۷۵ میلیون دلار هزینه ای معادل ۱/۱۲۵ میلیون دلار پیدا کرد.

سال گذشته در نیویورک، MTA که راههای زمینی، تونل ها و پل ها را ایجاد می کند، برای یک بیمه نامه ۱/۵ میلیارد دلاری ۶ میلیون دلار پرداخت کرد. امروز MTA، ۱۸ میلیون دلار برای بیمه نامه ۵۰۰ میلیون دلاری آن هم بدون پوشش تروریسم پرداخت کرده است. MTA یک بیمه نامه جداگانه دیگر نیز برای تروریسم گرفته است، هزینه این بیمه نامه ۷/۵ میلیون دلار و پوشش آن ۷۰ میلیون دلار است.

Gwinnett County، جورجیا (حومه آتلانتا) دارای یک بیمه تروریسم برای دارایی هایش به ارزش ۳۰۰ میلیون دلار بود. این پوشش تروریسم قسمتی از یک بیمه نامه ۱/۸ میلیارد به هزینه ۳۴۹۰۰۰ دلار بود. از حوادث ۱۱ سپتامبر، بیمه نامه Gwinnett به ارزش ۵۰۰ میلیون دلار محدود شده است که از این مقدار ۱ میلیون دلار به دلایل خسارات تروریسم است، البته هزینه بیمه نامه به ۵۰۲۰۰۰ دلار افزایش یافته است. البته یک بیمه نامه تروریسم نیز به صورت جداگانه به ارزش ۵۰ میلیون دلار و هزینه ۳۹۰۰۰۰ دلار خریداری شد.

هوستون، در تگزاس دارایی به ارزش ۴/۶ میلیارد دلار دارد و سال گذشته ۲/۴ میلیون دلار برای بیمه نامه ۳۰۰ میلیون دلاری پول پرداخت کرد.

شوند بیمه تروریسم را از بیمه نامه ها مستثنی کنند، خسارات وارده بر فعالیت های اقتصادی و کارمندان این فعالیست ها، وام دهندگان، تولید کنندگان و مصرف کنندگان بسیار زیاد خواهد بود و بر کار آنها تأثیر می گذارد.

از آنجایی که این نهادها نمی توانند مانند بیمه، ریسک های خود را بخش نمایند، در این صورت حمله تروریستی بعدی شبیه آنچه در ۱۱ سپتامبر تجربه شد، می تواند آثار اقتصادی پر اهمیتی بر بازار و در سطح عمومی بگذارد. این آثار خودشان را به شکل ورشکستگی ها، تعلیق ها و قصور وامی نشان خواهند داد.

برای نشان دادن این موضوع یک موقعیت فرضی را در نظر بگیرید که در آن حملات تروریستی سهمگینی به وقوع پیوسته و خسارت های اقتصادی آن تقریباً ۵۰ میلیارد دلار می شود. حال فرض کنید که بیمه گران نمی (و حتی کمتر) از خسارت را می پردازند. ۲۵ میلیارد دلار خسارت باقی بر دوش مشاغل تجاری قرار می گیرد. در حالی که پس از ۱۱ سپتامبر عاملین اقتصادی توانستند کار خود را از سر گیرند، چون بیمه آنها کامل بود. اگر همان حادثه امروز اتفاق بیفتد، عاملین منابع بسیار کمتری برای آغاز دوباره فعالیت خود دارند. به عنوان مثال یک ساختمان دفتری ۱۰۰ میلیون دلاری که دارای ۵۰ میلیون دلار پوشش بیمه ای تروریسم است، منابع کافی و کاملی برای شروع کار خود دارند.

حتی بدتر از این عاملین که اصلاً پوشش بیمه ای ندارند، هرگز نمی توانند فعالیت های خود را از سر گیرند. تا زمانی که عاملین اقتصادی فاقد منابع کافی برای شروع دوباره کار خود باشند اثرهای ثانوی اقتصادی حملات می تواند بدتر از خسارت های مستقیم آن باشد، مگر آنکه دولت با یک ضمانت کلان وارد معرکه شود.

همچنین باید توجه داشته باشیم که تهدید چنین حملات تروریستی فاجعه انگیزی، محدود به اهداف نیویورک یا واشنگتن دی سی نمی شود.

تروریست ها نشان داده اند که علاقه خاصی به ساختمان های بلند دارند و چنین ساختمان هایی نیز به سختی بیمه می شوند. ساختمان های ۵۰ طبقه و بیشتر از آن در ۱۹ شهر از ۱۶ ایالت شناسایی شده اند.

حتی مکان هایی چون موزه هنری St. Louis و تفرجگاه امریکا (Mall of America) در مینی سوتا پولیس مینسوتا منازعه سختی برای دریافت بیمه تروریسم داشته است. به طور مشابه اگرچه سیمای نیویورک، متمرکزترین شهر ایالات متحده در مورد املاک و دارایی هاست، اما شهرهای دیگر ایالات متحده نیز دارای چنین شرایطی هستند. در مطالعه ای که توسط انجمن مدیریت ریسک در دو ناحیه منهن (بخش مالی و میانی شهر) و سه شهر دیگر (شیکاگو، لوس آنجلس و سانفرانسیسکو) انجام شده است، ۵۰ میلیارد دلار در دایره ای به شعاع ۱۰۰۰

متر در این مناطق متمرکز بوده است.

صنعت بیمه

اگرچه صنعت بیمه دارای منابع مورد نیاز برای پوشش دادن تمامی خسارت های ناشی از حملات ۱۱ سپتامبر بود، لیکن حمله دیگری بدین شکل می تواند به طور جدی تمامی این صنعت را بی ثبات کند. یک شاخص برای ثبات مالی این صنعت، رتبه بندی بیمه گران است که توسط بنگاه های مستقل رتبه بندی می شوند. پس از ۱۱ سپتامبر، Standard & Poor درجه مالی ۱۴ بیمه گر را کاهش داد و Moody نیز درجه ۱۷ بیمه گر را پایین آورد. بیمه گرانی که جزء بهترین های این صنعت بودند نیز از این کاهش رتبه زیان دیدند، بیمه گرانی چون: St. Paul Companies, CAN Financial, Chubb, Lloyds of London

اگرچه تمامی بیمه گران به سمت محدود کردن جبران خسارت های تروریسم حرکت می کنند، لیکن دو ناحیه بحرانی وجود دارد که نگرانی های جدی ایجاد کرده اند. یکی بیمه غرامت کارگران و دیگری قوانین پوششی خسارت هایی که مربوط به آتش سوزی است.

در مورد بیمه غرامت کارگران در تمامی ۵۰ ایالت به هیچ عنوان نمی توان موردی را از بیمه نامه مستثنی کرد (حتی اگر جنگ موجب خسارت به کارگر شود، باز بیمه گر باید آن را پرداخت کند). در واقع هیچ محدودیتی در بیمه نامه وجود ندارد و از بیمه گران انتظار می رود کلیه خسارت ها را جبران نمایند.

از نظر تاریخی بیمه غرامت کارگران زیان آتچنانی ایجاد نمی کند. اما در مورد حمله های تروریستی، هزینه بیمه عمر برای شرکت بیمه حتی در مورد یک سازمان کوچک هم، بسیار قابل توجه است. برای مثال سازمانی که ۱۰۰ کارمند دارد، هزینه اش برای شرکت بیمه ۵۰ میلیون دلار می شود (فرض شده است که استاندارد صنعت برای مرگ هر نفر ۵۰۰۰۰ دلار است).

قبل از حوادث ۱۱ سپتامبر چنین ریسک هایی توسط بیمه گر اتکایی جبران می شد که اکنون این امر میسر نیست. از آنجایی که بیمه گران قادر نیستند بیمه جبرانی کارگران را (چه به وسیله بیمه گران اتکایی یا استثنا کردن تروریسم از بیمه نامه) محدود کنند، لذا مجبورند یا قیمت بسیار بالاتری را برای بیمه نامه تقاضا کنند یا دیگر کسی را بیمه نکنند. این تغییرات در سخن تونی تیلر رئیس و CEO of Montpelier Re Molding خلاصه می شود، در شش ماه قبل بیمه غرامت کارگران برای کارمندان دفتری بهترین تجارت بود، لیکن امروزه شاید بدترین انتخاب باشد و حتی ممکن است با جنگ و دعوا حاضر شوید آنها را بیمه کنید.

دومین مشکل برای بیمه گران از ناحیه بیمه نامه استاندارد آتش سوزی SFP است که در ۲۹ ایالت، تقریباً ۷۰ درصد پوشش بیمه دارایی است. اگرچه موضوع تفسیر شرایط SFP، اغلب بدون توجه به تروریسم معنی می شود، ولی بیمه نامه آتش سوزی

املاک تجاری

بخشی که تحت تأثیر کمبود و هزینه مالی بالای بیمه تروریسم قرار گرفته است، املاک تجاری می باشد که مرتبط با پروژه های ساختمانی است. در اغلب قراردادهای وام برای ساخت املاک و مستغلات با این عنوان که پروژه باید بیمه کافی از جمله بیمه تروریسم داشته باشد مطرح شده تا از وام دهندگان محافظت کند. از آنجا که بسته به قرارداد، مجریان پروژه نمی توانند بیمه تروریستی داشته باشند بنابراین ممکن است بتوانند امنیت مالی مورد نیاز را ایجاد کنند.

این اثر خودش را در بازار اوراق قرضه بازپرداخت تجاری (CMBS) نشان داده است. بر طبق بررسی که توسط انجمن بازاری اوراق انجام شده است، ۷ میلیارد دلار ارزش قرض های املاک تجاری به علت بیمه تروریسم معلق یا حذف شده است که این مقدار ۱۰ درصد بازار CMBS است. آکادمی آمارگیران آمریکا می گوید، تمایلی برای پروژه های ۱۰۰ میلیون دلاری و بیشتر از آن وجود ندارد و برخی سرمایه گذاران نسبت به خرید اوراق قرضه ای که مرتبط با برج های دفتری خصوصی، ساختمان های آپارتمانی و تفرجگاه های خرید است، بی میلی نشان می دهند. به علاوه تمامی فعالیت های CMBS در سه ماهه اول سال ۲۰۰۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۶ درصد کاهش نشان می دهد. به رغم بحرانی که از اوایل سال ۲۰۰۱ به وجود آمد،

برای دارایی هر خسارتی را که ناشی از آتش سوزی باشد پوشش می دهد، بدون توجه به اینکه عامل آتش چه بوده است. بنابراین اگر یک بعب توسط تروریست ها موجب آتش سوزی شود، هر خسارت بعدی که به موجب آتش به وجود آمده است، تحت پوشش بیمه قرار می گیرد. اثر بیمه نامه SFP باعث می شود حتی اگر بیمه گر بخواهد بیمه خود را که از طریق تروریسم ایجاد می شود محدود کند باز دچار زیان های زیادی می شود.

این نوع خسارت های غیر قابل پیش بینی در زمان حمله های تروریستی تهدیدی واقعی و پایدار برای صنعت بیمه است.

ریسک در حال پیشرفت تروریسم برای صنعت بیمه در ارزیابی های مستقلی که در مورد نتایج شوم حملات بعدی بر روی صنعت بیمه بیان می شود نمایان است. آکادمی آمارگیران آمریکا هشدار می هد که نتیجه نهایی یک حمله تروریستی بزرگ دیگر می تواند غرق شدن کل ظرفیت صنعت بیمه باشد.

رابرت هارتویگ از موسسه اطلاعات بیمه این نتیجه را منعکس می کند که: "حمله تروریستی مانند آنچه در ۱۱ سپتامبر رخ داد به طور جدی صنعت بیمه غیر عمر را به صورت جهانی ناپایدار می کند و می تواند تعداد زیادی از بیمه گران را به درماندگی بکشاند. حمله های بزرگتر می تواند تعداد زیادتری از بیمه گران را نابود کند"

وام های تجاری در سال گذشته به قوت خود باقی ماندند. ولی تعهدات برای وام های تجاری جدید در سه ماهه اول سال ۲۰۰۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۶ درصد کاهش نشان می دهد. این اثر به ویژه در وام هایی که برای دفاتر و هتل ها داده می شود، مشخص است که به ترتیب ۳۷ درصد و ۸۶ درصد کاهش نشان می دهد.

۵. نقش دولت فدرال در بیمه تروریسم

با فرض شکست واضح فعالیت اقتصادی و تهدید بالقوه ای که در حملات بزرگ تروریستی بعدی وجود دارد، پیشنهادهای برای نقش محدود دولت در تشکیل بیمه تروریسم مطرح است. مجلس نمایندگان ایالات متحده در ۲۹ نوامبر ۲۰۰۱ قانونی برای بیمه تروریسم تصویب کردند که چندین پیشنهاد در ایالات متحده معوق مانده است.

سئوالاتی درباره نقش دولت فدرال در بیمه تروریسم وجود دارد. اول آنکه خطر جاری برای اقتصاد آن است که کمیابی و هزینه بر بودن بیمه تروریسم می تواند از ترمیم رکودی که از اوایل سال ۲۰۰۱ به وجود آمده است، جلوگیری کند. دوم آنکه ایجاد نقش دولت فدرال در حال حاضر می تواند خرابی را که به واسطه حملات هولناک تروریستی بعدی ایجاد می شود، کاهش دهد. سرانجام آنکه اگر ریسک تروریسم همچنان در فعالیت های تجاری وجود داشته باشد، واقعیت های سیاسی بر این امر صحه می گذارد که ضمانت دولت در حمله فاجعه آمیز

تروریستی بعدی انکار ناپذیر است. در چنین شرایطی دخالت دولت سازنده است و شاید آثار مثبت اقتصادی آن در برنامه ای که امروز به مورد اجرا گذارده می شود، وجود نداشته باشد. در واقع دخالت دولت فدرال در حال حاضر ابقای بیمه گران را در فعالیت پوشش تروریسم بیمه می کند، بنابراین موجب کاهش مسئولیت های آتی دولت (و در نتیجه مالیات دهندگان) در آینده خواهد شد.

البته استدلال هایی هم در ضدیت با نقش دولت در بیمه تروریسم وجود دارد. اولین استدلال بر این امر دلالت می کند که دخالت دولت کمکی به سود شرکت های بیمه است، اگرچه استدلال کنندگان بر منفعت دخالت موقت دولت در کل اقتصاد (نه بر یک صنعت خاص) صحه می گذارند. دومین استدلال براین مبناست که دخالت دولت این نگرانی را ایجاد می کند که بوروکراسی دائمی ایجاد شود و بازار آزاد را به صورت ناکارا منحرف سازد. برای مثال تعدیلات و یارانه های افراطی دولت می تواند موجب انحراف بازاری شود که رفتار ریسکی را تغییر و موجب ایجاد روش های ناکارا می شود. برنامه های بلند مدت دولت در بخش هایی چون بیمه سیل و بانکداری انتقاداتی را در این زمینه ها ایجاد کرده است.

سرانجام آنکه برخی معتقدند بازار راه خویش را تصحیح خواهد کرد و هیچ نیازی به مداخله نیست. بازار خصوصی می تواند به اضطرارهای اخیر ناشی از حملات تروریستی پاسخ دهد. زیرا از قبل

ریزش های سرمایه ای در صنعت بیمه وجود داشته است. در واکنش به موانع آماری، برخی از محققان بیمه از آمار استفاده می کنند که به آنها چشم اندازهایی در مورد واکنش نسبت به شرایط مختلف برای پیش بینی اهداف بعدی حملات تروریستی را ارائه می دهد. بیمه گران اتکایی نیز شاید با شکل دادن سندیکاها بین المللی که به این ها اجازه می دهد ریسک تروریسم را بالا فرض کنند، بدین شرایط پاسخ می دهند.

تفکر در مورد واکنش احتمالی دولت در مورد حملات بزرگ تروریستی بعدی می تواند سودمند باشد. با محدود کردن بیمه تروریسم، بخش تجاری مجبور خواهد بود به طور مستقیم خود هزینه چنین حملاتی را تقبل کند. با توجه به ورشکستگی های بزرگ تجاری، به نظر نمی رسد انتظار اینکه دولت نظاره گر باشد، با واقعیت همخوانی داشته باشد. مطمئنا به ضمانت دولت نیز نیاز است و نقش دولت به سرعت و تحت فشار زیاد سیاسی توسعه یافته و بیشتر می شود. اکنون از روی احتیاط میزان دخالت دولت موقتی و محدود در نظر گرفته می شود تا بازارها بتوانند خود موانع مالی و آماری را که تا به حال با آن مواجه بوده اند، حل کنند.

مباحثی که در بالا آمده، نشان می دهند که نقش متناسب دولت فدرال باید محدود و موقتی باشد. یک نقش محدود دولتی، نقشی است که ابزار اولیه بیمه را در بازارهای خصوصی در مواجهه با

خسارت های تروریسم حفظ می کند. کمک های دولت موقتی خواهد بود (مانند وام) یا تنها برای حوادثی خواهد بود که میزان خسارت بیش از آن چیزی باشد که انتظار می رفت.

یک برنامه موقت شامل تدارکات دولتی است که پس از یک دوره زمانی که از قبل در موردش تصمیم گیری شده است، رویه نسزول می گذارد. اگر برنامه ای چنین ضوابطی را نداشته باشد، بیش از آنکه منفعت داشته باشد، مضر است. تمامی طرح هایی که برای قانون بیمه تروریسم در حال حاضر تحت بررسی کنگره ایالات متحده است، دارای بند "افول" برنامه است که برنامه را در دو تا سه سال به پایان می رساند.

هر نقشی که سرانجام برای دولت فدرال در نظر گرفته شود باید با شناخت واقعیت که قوانین موجود و قوانینی است که امکان دارد جلوی کار بازار را بگیرد، همراه باشد. بنابراین دولت باید این قوانین را بشناسد و در جهت رفع آنها اقدام کند. برای مثال قانون ضد تراست مانع فعالیت اقتصادی مشترک و ادغام می شود. بیمه گران مستقیم و بیمه گران اتکایی باید انباشت فعالیت و انباشت ریسک، خسارتی را که در حملات تروریستی ادعا می شود، بپردازند. پس می بایست به طور مشترک و باهم این عمل را انجام دهند. بنابراین برخی افعال دولت باید در جهت اعطای انعطاف بیشتر به بازار باشد، تا مشکلات بیمه تروریسم حل شود.

مقررات تعهدات

یک جنبه مهم در نظریه نقش دولت در بیمه تروریسم، مقررات تعهدات و دیون است. چندین طرح مورد بیمه تروریسم که محتوای آن دعاوی قضایی است، به تصویب رسیده است. براساس این مقررات، طرف های صدمه دیده می توانند به دنبال جبران خسارت خود باشند، اما غرامت کیفری بر ضد گروه هایی که در عمل تروریستی نقشی نداشته اند، ممنوع شده است. خسارت های غیر اقتصادی قابل قبول است و میزان مسئولیت هر طرف در پرداخت خسارت بسته به میزان مسئولیتی که دارد برای جبران عمل تروریستی پذیرفته شده است. به علاوه حق وکلا باید تا سقف ۲۰ درصد کل مبلغ مورد دعوی باشد و در ضمن تمامی دعوی ها باید در دادگاه فدرال مطرح شود. همچنین مقرراتی راجع به غرامت های کیفری در دادگاه فدرال وجود دارد. مقررات قضایی هنوز اجازه می دهد که دعوی بر علیه تروریست ها و سازمان های تروریستی مطرح شود.

استدلالی که در پشت مقررات تعهد وجود دارد به این مسئله برمی گردد که، اگر مالیات دهندگان به پرداخت خسارت های ناشی از تروریسم کمک می کنند، دیگر نباید هزینه های ناشی از دعوی های قضایی را پذیرا باشند. دعوی های قضایی یک عامل اصلی در هزینه های حوادث ۱۱ سپتامبر بودند. تخمین زده شد که دعوی های قضایی در حملات ۱۱ سپتامبر برای ۲۰ میلیارد دلار بوده است.

به نظر می رسد اصطلاح قضایی یک عنصر آشکار برای تخمین هزینه های اقتصادی حملات فاجعه آمیز تروریستی بعدی باشد. آنچنان که قبلا متذکر شدیم، تخمین زده شده است که هزینه های مسئولیت (دیون) به تنهایی بزرگترین حجم هزینه های ۱۱ سپتامبر را تشکیل می دهند و مجموع خسارت های دارایی، بیمه عمر و بیمه غرامت کارگران بیشتر است.

از آنجایی که ۳۳ تا ۴۰ درصد مبالغ در دعوی های قضایی به وکلا می رسد، این نگرانی وجود دارد که وکلا خودشان را با مخارج مالیات دهندگان غنی سازند. به علاوه چنین ساختار پرداختی به همراه دعوی های افراطی خود نشان دهنده یک اصطکاک جدی در اقتصاد است. مسئولان فعالیت های تجاری می توانند به جای دادن مبالغ زیاد برای مخارج این دعوی ها، پول خود را جهت شروع به کار دوباره خود صرف کنند.

اگرچه هزینه حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر هزینه های تروریستی پیشین را کم ارزش جلوه می دهد، اما کشورهای دیگر نیز مشکلاتی با تروریسم های دهه های گذشته داشته اند و با برخی اشکال برنامه های دولتی به آن پاسخ داده اند. در بریتانیا یک سری بمب گذاری های تروریستی در لندن و محل های دیگر باعث شد که دولت در سال ۱۹۹۳، انباشت بیمه اتکایی به صورت مشارکت داوطلبانه را برای پرداخت خسارت تروریسم ایجاد کند. سیاستگذاران و بیمه گران در انباشت منابع

نداشته باشند، حمله تروریستی بزرگ دیگری حتی می تواند اثر مخرب تری بر اقتصاد بگذارد.

منبع:

Economic Perspectives on Terrorism Insurance, Chairman Jim Sax ton Joint Economic Committee unated States Congress

واژگان کلیدی:

بیمه تروریسم، جبران خسارت های تروریستی، رشد اقتصادی پایدار، حمله های تروریستی، بازار بیمه تجاری

مشارکت کردند و دولت مسئول شد که اگر خسارات بیش از مقدار مشارکت شده باشد، خود مازاد آن را بپردازد. فرانسه چندین برنامه دولتی را برای پوشش تروریسم تصویب کرد. همچنین اسپانیا یک مشارکت اجباری را ابقا نموده است و برنامه دولتی را که به وسیله حق بیمه های داریایی تغذیه می شود به مورد اجرا می گذارد. در پاسخ به حملات ۱۱ سپتامبر دیگر کشورها شامل استرالیا، کانادا و آلمان راه حل های دولتی را بررسی می کنند تا حملات تروریستی بعدی را بیمه نمایند.

م نتیجه گیری

حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، خسارت های بی سابقه جانی، مالی و اقتصادی به همراه داشت. کلیه پرداخت های بیمه برای خسارت های حملات احتمالی ۴۰ تا ۵۰ میلیارد دلار خواهد بود. به علت نگرانی های زیاد آماری و مالی برای بسیاری از فعالیت های تجاری بسیار مشکل است که پوشش تروریستی مانند سطح پوشش قبل از ۱۱ سپتامبر به دست آورند. شواهد نشان می دهد که بیمه تروریسم به یک مشکل پر اهمیت در اقتصاد مبدل خواهد شد. هزینه کمیابی بیمه تروریسم ضربه های سختی به فعالیت های اقتصادی وارد می کند. به علاوه کلیه ارزش های فعالیت های تجاری تحت پوشش بیمه تروریسم قرار نمی گیرند. تا زمانی که فعالیت های تجاری، منابع کافی برای شروع به کار دوباره خود را آنچنان که در ۱۱ سپتامبر رخ داد،